

[Melchior.]

udlånet, nemlig mere end en fordobling, op til 72 millioner årlige udlån i 1972-73, så er jeg ikke helt sikker på, at dette virkelig er udtryk for, at læseinteressen og læsningen i dette land er blevet mere end fordoblet i de forløbne 5-7 år. Det ville da være glædeligt, hvis det var tilfældet. Jeg er ikke sikker på det, og jeg kunne godt tænke mig, at man fik en meget grundig forbrugeranalyse — bevares, sådan noget er dyrt, men der er jo mange penge i disse ting — af, hvem der hjemtager bøger, hvad det er for bøger, de hjemtager, hvor tit man — som jeg desværre tit må indrømme at have gjort — hjemtager flere, end man egentlig skulle bruge, for en sikkerheds skyld osv. — især har man jo hørt om børn, der hjemtager bøger i et antal, som ind imellem er blevet påduttet dem. Jeg er derfor ikke sikker på, at dette tal egentlig skal tillægges den vægt, som det ville have, hvis dets indhold var helt reelt.

Dette får mig til at sætte et spørgsmålstegn ved det totale gratisprincip i vort biblioteksudlån, og det er ikke en idé, jeg har, fordi jeg på nogen måde ønsker, at samfundets service over for borgerne skal forringes. Ligesom alle andre ordførere anser jeg og min gruppe i tinget bibliotekernes tilstedeværelse, deres rigelige forsyning, deres alsidighed i udvalget for en helt afgørende kulturfaktor. Det skal der overhovedet ikke sættes spørgsmålstegn ved. Men selve dette, at man kan låne gratis, får for det første til følge, at der er en krise i opgående for hele bogproduktionen og for hele bogmarkedet, som jeg tror vil forværres. Jeg er enig med hr. Lysholt Hansen, som var heroppe for at meddele antallet af titler, der trods alt var blevet udgivet, i, at vi kommer ikke til at mangle læsestof til næste vinter, men jeg tror, at bogens krise, som man taler om, er på vej for alvor. Derfor må man stille sig det spørgsmål, om det ikke var i orden, at samfundet stiller disse rigelige forsyninger til rådighed, men tager nogen betaling. Jeg tænker ikke på nogen betaling, der står i forhold til udgiften. Det er ikke for at give statskassen indtægter. Det er måske for at betale forfatterne noget bedre, hvilket principielt har vor sympati. Det er måske også for at få penge til andre kunst- og kulturformål. Men det er ikke mindst ud fra den

gamle erkendelse, at noget, man betaler et eller andet for, det har noget mere værdi for én, det indebærer, at man tænker sig lidt mere om. Jeg tror ikke, at den seriøse læseinteresse i dette land vil blive spor forringet, hvis man tager en betaling enten pr. år for lånerkortet eller pr. udlån, altså pr. bind, og især ikke ved, at man betaler et depositum for det tilfælde, at man ikke tilbageleverer bogen til tiden. Vi læste i går i avisen om en kommune med et bibliotek, der har 22.000 udlån og har udsendt 50.000 rykkerbreve, og som bagefter sender busser med chauffører osv. ud for at hente de bøger hjem, som folk har fået gratis. Vi læste endvidere et sted, at det forhold, at lånerne beholder bøgerne en uge for længe, kræver en 15 pct. forøgelse af bibliotekernes kapacitet. Jeg tror, vi her er kommet ud på et overdrev af gratisprincippet, som der er grund til at se på, ikke for at forringe servicestandarden i bibliotekerne, men for at indpode hos os alle sammen, at det, vi bryder os om, og det, vi holder af, det koster indsats og heriblandt altså også penge.

Vort parti har et særligt synspunkt med hensyn til Sønderjylland vedrørende dækningen med tyske biblioteker i det sønderjyske område, og herom vil vort i Sønderjylland valgte medlem, hr. Jes Schmidt, senere i debatten tage ordet for at fremsætte og motivere sit forslag.

Kristine Helthberg (SF):

Der er i det nu foreliggende forslag til lov om folkebiblioteker sket en del ændringer, som ministeren omtaler som mindre væsentlige, og jeg håber, at ministeren har ret.

Jeg mener, at man ikke højt nok kan prioritere den betydning, som bibliotekerne har som kulturcentre i dette land, som centre for en folkelig, kulturel bevægelse, som man alt for sjældent taler om og ved alt for lidt om, men netop de tørre tal, vi af og til bliver præsenteret for, er et opløftende bilde af den betydning, hele denne sektor har.

Jeg vil gerne straks sige til hr. Lembourn, at jeg mener, at han burde være uendelig taknemmelig for det arbejde, der sker her inden for disse kulturcentre. De skaffer ham læsere. Det fremgår af de desværre noget sparsomme statistiske undersøgelser, at frekvensen af lån er størst hos de ganske